

ร่างพระราชบัญญัติ

ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(ปรับปรุงการดำเนินการทางธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีมาตรฐานสากล
รวมทั้งปรับปรุงการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรม
ทางอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ปรับปรุงการดำเนินการทางธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีมาตรฐานสากลรวมทั้งปรับปรุง
การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับ
การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑
เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔
ดังต่อไปนี้

(๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติ”
“ผู้อำนวยความสะดวก” และ “สำนักงาน” และแก้ไขบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” (แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมกรณีที่ว่ามีการจัดทำข้อความเป็นหนังสือในกรณีที่กฎหมาย
กำหนดผลทางกฎหมายหากการใดไม่มีการทำเป็นหนังสือ และเพิ่มเงื่อนไขที่ถือว่าได้มี
การลงลายมือชื่อ รวมทั้งเงื่อนไขที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับเป็นของผู้ส่งข้อมูล
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙ และมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๑))

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาผ่านการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์
การห้ามมิให้ปฏิเสธความสมบูรณ์หรือการบังคับใช้ของสัญญาที่ทำโดยการโต้ตอบระหว่าง
ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติ และกำหนดเงื่อนไขในการถอนการแสดงเจตนา
ในการลงข้อมูลผิดพลาดโดยบุคคลธรรมดาและส่งผ่านระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์
อัตโนมัติ (เพิ่มมาตรา ๑๓/๑ มาตรา ๑๓/๒ และมาตรา ๑๗/๑)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขที่ถือว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ (๔))

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ขึ้นทะเบียน หรือได้รับใบอนุญาต รวมทั้งกำหนดเพิ่มให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแลธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒)

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์ในการแจ้ง การขึ้นทะเบียน การขอรับใบอนุญาต ในการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งบทกำหนดโทษในกรณีฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ และเพิ่มมาตรา ๓๓/๑ มาตรา ๓๔/๑ มาตรา ๓๔/๒ และมาตรา ๔๔/๑)

(๗) เพิ่มการกำหนดให้ศาลหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญนำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้กับกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล หรือในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท (เพิ่มมาตรา ๓๕ วรรคสาม)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ของคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งเพิ่มวิธีการประชุมโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ และเพิ่มมาตรา ๔๑ วรรคสี่)

(๙) กำหนดให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และกำหนดรายละเอียดของแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์จัดทำขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓ และเพิ่มมาตรา ๔๓/๑)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มีข้อจำกัดหรืออุปสรรคบางประการในการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบกับการทำสัญญาในรูปแบบของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นระหว่างคู่สัญญาที่อยู่คนละประเทศเป็นจำนวนมาก เพื่อให้กฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมทั้งปรับปรุงกลไกในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ชัดเจน และสอดคล้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีเนื้อหารวมจำนวน ๒๗ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) ปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการทางธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีมาตรฐานสากล

(๑.๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติ” เพื่อให้สอดคล้องกับคำว่า “Automated message system” ในข้อ ๔ ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการใช้การติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาระหว่างประเทศ (United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts) แก้ไขบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ให้ครอบคลุมยิ่งขึ้นเพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ใช้กับหน่วยงานของรัฐมีผลโดยชอบด้วยกฎหมาย เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้อำนวยความสะดวก” และคำว่า “สำนักงาน” เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ร่างมาตรา ๓ ร่างมาตรา ๔ และร่างมาตรา ๕)

(๑.๒) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีผลทางกฎหมายในการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยเพิ่มกรณีที่กฎหมายกำหนดผลทางกฎหมายในกรณีที่ไม่มีลายมือชื่อ หากได้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ก็ถือว่าได้มีการลงลายมือชื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อ ๙ วรรคสาม ของอนุสัญญาสหประชาชาติฯ และเพิ่มวิธีการที่จะถือว่ามีลายมือชื่อโดยกำหนดวิธีการอื่นใดที่ใช้ยืนยันเจ้าของลายมือชื่อและสามารถแสดงเจตนาเจ้าของลายมือชื่อด้วยวิธีการนั้นเองหรือประกอบกับการใช้พยานหลักฐานอื่น (ร่างมาตรา ๗ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙))

(๑.๓) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเสนอเพื่อทำสัญญาผ่านการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์โดยมิได้เจาะจงถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ให้ถือเป็นคำเชิญชวนเพื่อทำคำเสนอ และกรณีของการทำสัญญาโดยการโต้ตอบระหว่างระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติกับบุคคลธรรมดา หรือระหว่างระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติด้วยกัน เพื่อให้สอดคล้องมาตรฐานสากล กล่าวคือ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ ของอนุสัญญาสหประชาชาติฯ (ร่างมาตรา ๘ (เพิ่มมาตรา ๑๓/๑ และมาตรา ๑๓/๒))

(๑.๔) แก้ไขวิธีการตรวจสอบว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่งข้อมูล โดยให้ผู้รับข้อมูลตรวจสอบตามวิธีการที่ผู้ส่งข้อมูลได้ตกลงหรือผูกพันตนไว้ว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ส่งข้อมูล เพื่อให้สอดคล้องกับข้อ ๑๓ (๓) (a) ของกฎหมายแม่แบบว่าด้วยการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce ๑๙๙๖) ที่ให้ความสำคัญกับความตกลงหรือความยินยอมของผู้ส่งข้อมูล ไม่ว่าผู้ส่งข้อมูลจะไปทำความตกลงกับบุคคลใดไว้ก็ตาม

โดยไม่จำกัดอยู่เฉพาะการทำความตกลงกับผู้รับข้อมูลเท่านั้น ทั้งนี้ ตามคำอธิบายในกฎหมายแม่แบบฯ ที่ใช้คำว่า “unilaterally or as a result of an agreement” ซึ่งจะรวมถึงกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลได้ประกาศให้ความยินยอมโดยฝ่ายเดียวด้วย (ร่างมาตรา ๙ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๑)))

(๑.๕) เพิ่มการกำหนดให้บุคคลธรรมดาที่มีสิทธิที่จะถอนการแสดงเจตนาในกรณีที่มีการลงข้อมูลโดยผิดพลาดและส่งผ่านระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อัตโนมัติของผู้อื่นซึ่งไม่มีช่องทางให้แก้ไขข้อผิดพลาด เพื่อให้สอดคล้องกับข้อ ๑๔ ของอนุสัญญาสหประชาชาติฯ (ร่างมาตรา ๑๐ (เพิ่มมาตรา ๑๗/๑))

(๑.๖) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในปัจจุบันที่ว่าไม่มีกฎหมายใดที่กำหนดให้ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีเพียงการกำหนดให้ลงลายมือชื่อเท่านั้น จึงแก้ไขจากเดิมที่กำหนดในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ลงลายมือชื่อ (ร่างมาตรา ๑๑ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง (๔)))

(๒) ปรับปรุงการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

(๒.๑) ปรับปรุงเกี่ยวกับเกณฑ์การควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยเพิ่มเงื่อนไขในการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดให้ธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ต้องขึ้นทะเบียน หรือต้องได้รับใบอนุญาต ว่าจะต้องพิจารณาจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจนั้นประกอบด้วย และเพิ่มหน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลตามพระราชกฤษฎีกา จากเดิมที่ให้มีการกำหนดหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลไว้ในพระราชกฤษฎีกาตามกฎหมายปัจจุบัน โดยเพิ่มกรณีที่ไม่มีกำหนดหน่วยงานของรัฐไว้เป็นการเฉพาะในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแล และกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลและสำนักงานมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายได้ (ร่างมาตรา ๑๒ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒))

(๒.๒) แยกการควบคุมดูแลธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องแจ้งให้ทราบกับธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องขึ้นทะเบียนออกจากกัน ในส่วนของการควบคุมดูแลธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องแจ้งให้ทราบมีการกำหนดให้ขั้นตอนการแจ้งการประกอบกิจการเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับแจ้งไว้เป็นหลักฐาน แต่หากต่อมาตรวจ

พบว่า การแจ้งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ก็ให้สั่งผู้แจ้งให้แก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วน โดยเพิ่มการกำหนดให้แสดงผลการแก้ไขมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจไม่แก้ไข หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งให้ผู้แจ้งหยุดการให้บริการจนกว่าจะแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และการประกอบธุรกิจตามที่ได้แจ้งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาและตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด โดยหลักเกณฑ์ตามพระราชกฤษฎีกาให้กำหนดเรื่องการخذใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจไว้ด้วย ถ้าผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้นั้นให้บริการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้น จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่แก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนหรือไม่ประกอบธุรกิจตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งให้ผู้แจ้งหยุดการให้บริการจนกว่าจะแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วน หรือในกรณีที่ผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจ ก็ให้ออกคำสั่งห้ามมิให้ให้บริการจนกว่าจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจถูกต้องและครบถ้วน และหากผู้แจ้งไม่ดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่หยุดหรือถูกห้ามการให้บริการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้ง (ร่างมาตรา ๑๒ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓))

(๒.๓) กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมดูแลธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องขึ้นทะเบียน โดยกำหนดให้ขั้นตอนการรับขึ้นทะเบียนการประกอบกิจการเป็นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอขึ้นทะเบียน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับการขอขึ้นทะเบียนไว้เป็นหลักฐานก่อน โดยยังไม่รับขึ้นทะเบียนและได้กำหนดระยะเวลาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบเอกสารและหลักฐานการขึ้นทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอขึ้นทะเบียน ในกรณีที่เอกสารและหลักฐานการขึ้นทะเบียนครบถ้วนและถูกต้องจึงจะให้รับขึ้นทะเบียน ซึ่งผู้ยื่นคำขอสามารถประกอบธุรกิจบริการได้หลังจากได้รับขึ้นทะเบียนหรือในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบเอกสารและหลักฐานได้ภายในกำหนดเวลา ให้ผู้ยื่นคำขอประกอบธุรกิจได้ตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอขึ้นทะเบียน นอกจากนั้น ได้กำหนดมาตรการในกรณีที่ตรวจพบว่าเอกสารและหลักฐานการขึ้นทะเบียนไม่ถูกต้องและไม่ครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนก่อนรับขึ้นทะเบียนหรือในขั้นตอนที่ได้ประกอบธุรกิจบริการแล้ว ซึ่งหากผู้ขอขึ้นทะเบียนหรือผู้ขึ้นทะเบียนไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วน สิทธิในการประกอบธุรกิจจะเป็นอันระงับไปและคำขอขึ้นทะเบียนตกไป หรือมีคำสั่งเพิกถอนการขึ้นทะเบียน ทั้งกำหนดให้

การประกอบธุรกิจตามที่ได้ขึ้นทะเบียนต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาและตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว คณะกรรมการมีอำนาจสั่งปรับผู้ประกอบธุรกิจไม่เกินหนึ่งล้านบาทตามหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับที่คณะกรรมการประกาศกำหนดหรือมีคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจนั้นดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องหรือเหมาะสมได้ ส่วนวิธีการในการบังคับให้มีการชำระค่าปรับนั้น ให้คณะกรรมการมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีอาญา และหากยังไม่มีการชำระค่าปรับตามที่ศาลมีคำพิพากษา ให้ยึดทรัพย์สินเพื่อชำระแทนค่าปรับ แต่ไม่ให้นำมาตรการกักขังแทนค่าปรับมาใช้ ในกรณีที่ยังมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจซ้ำอีกภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่งปรับครั้งแรก คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนการขึ้นทะเบียนได้ (ร่างมาตรา ๑๓ (เพิ่มมาตรา ๓๓/๑))

(๒.๔) แก้ไขเพิ่มเติมการควบคุมดูแลธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องได้รับใบอนุญาต โดยกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ประกาศที่คณะกรรมการกำหนด และตามเงื่อนไขในใบอนุญาต แก้ไขวิธีการบังคับให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจ โดยการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจ คณะกรรมการมีอำนาจสั่งปรับไม่เกินสองล้านบาท และให้นำวิธีการบังคับให้มีการชำระค่าปรับและการออกคำสั่งให้ดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสมตามที่กำหนดไว้ในกรณีของการขึ้นทะเบียนมาใช้โดยอนุโลม ในกรณีที่ไม่วางข้อบังคับของคณะกรรมการหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจซ้ำอีกภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่งปรับครั้งแรก คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ (ร่างมาตรา ๑๔ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔))

(๒.๕) เพิ่มการให้อำนาจคณะกรรมการหรือหน่วยงานของรัฐในการออกประกาศกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๓๒ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดรายละเอียดในการกำกับการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งแต่ละประเภทมีรายละเอียดค่อนข้างมากและแตกต่างกันซึ่งไม่สามารถกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาได้ทั้งหมด การเพิ่มมาตรานี้จึงเป็นการกำหนดการมอบอำนาจต่อไปยังกฎหมายลำดับรองให้สามารถกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ได้ (ร่างมาตรา ๑๕ (เพิ่มมาตรา ๓๕/๑))

(๒.๖) เพิ่มอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่เนื่องจากการควบคุมการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องมีการติดตามตรวจสอบ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีบทบัญญัติรองรับเพื่อคุ้มครองผู้ประกอบธุรกิจและเป็นหลักประกันในการทำหน้าที่ของพนักงาน

เจ้าหน้าที่ มิให้มีการใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดและตามสมควร จึงสมควรกำหนดหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าวไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๕ (เพิ่มมาตรา ๓๔/๒))

(๒.๗) กำหนดให้ศาลหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญมีดุลพินิจที่จะนำหลักเกณฑ์ในเรื่องใดของพระราชกฤษฎีกาที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐมาใช้แก่การดำเนินการกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลหรือในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทก็ได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ส่วนการจัดทำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในกรณีอื่นของศาลหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญนั้น ได้กำหนดให้อยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง โดยการแก้ไขบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ดังที่ได้กล่าวแล้วใน (๑.๑) (ร่างมาตรา ๑๖ (เพิ่มมาตรา ๓๕ วรรคสาม))

(๒.๘) เพิ่มบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับการแก้ไขมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และการเพิ่มมาตรา ๓๓/๑ โดยแก้ไขมาตรา ๔๔ ในกรณีการประกอบธุรกิจบริการที่ต้องแจ้ง มาตรา ๔๕ ในกรณีการประกอบธุรกิจบริการที่ต้องได้รับใบอนุญาต และเพิ่มมาตรา ๔๔/๑ ในกรณีการประกอบธุรกิจบริการที่ต้องขึ้นทะเบียน รวมทั้งเพิ่มอัตราโทษในกรณีที่เป็นการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องขึ้นทะเบียนหรือต้องได้รับใบอนุญาต เพื่อให้มีอัตราโทษลดหลั่นกัน (ร่างมาตรา ๒๒ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔) ร่างมาตรา ๒๓ (เพิ่มมาตรา ๔๔/๑) และร่างมาตรา ๒๔ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕))

(๓) ปรับปรุงให้สอดคล้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๓.๑) แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

(๓.๑.๑) แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการ ให้มีประธานกรรมการมาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และมีปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกจำนวนแปดคน เป็นกรรมการ กำหนดคุณสมบัติของประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในเรื่องความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถเป็นที่ประจักษ์ในด้านการเงิน การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นิติศาสตร์ วิทยาการคอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือด้านอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน โดยต้องมีบุคคลที่ไม่ใช่ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกำหนดวิธีการได้มาซึ่งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด (ร่างมาตรา ๑๗ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖)) รวมทั้งแก้ไขวาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๑๘ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๘))

เพื่อขยายวาระการดำรงตำแหน่งและตัดข้อห้ามในการดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระ เพื่อแก้ปัญหาการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติด้านนี้ซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด แก้ไขการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและองค์ประกอบของคณะกรรมการในกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ (ร่างมาตรา ๑๘ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙ และ มาตรา ๔๐)) และเพิ่มมาตรา ๔๑ วรรคสี่ เพื่อให้คณะกรรมการสามารถประชุมโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่คณะกรรมการกำหนดได้ (ร่างมาตรา ๑๙ (เพิ่มมาตรา ๔๑ วรรคสี่))

(๓.๑.๒) แก้ไขหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ โดยเพิ่มหน้าที่และอำนาจให้เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานจัดทำขึ้น ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการทำกิจกรรมตามแผนยุทธศาสตร์ และกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ รวมทั้งเพิ่มหน้าที่และอำนาจในการกำหนดมาตรฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และเสนอแนะต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีในการให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ร่างมาตรา ๑๘ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗))

(๓.๑.๓) กำหนดบทเฉพาะกาลให้คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ขึ้น และรองรับการดำเนินการใด ๆ ที่คณะกรรมการได้ดำเนินการไว้และยังมิผลใช้บังคับอยู่ ให้ใช้ได้ต่อไป ส่วนที่ยังไม่แล้วเสร็จให้ดำเนินการตามที่คณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นใหม่กำหนด (ร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๒๖)

(๓.๒) แก้ไขหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการและมีหน้าที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและการจัดตั้งสำนักงานดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๐ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓))

(๓.๓) เพิ่มรายละเอียดของแผนยุทธศาสตร์ที่สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์จัดทำขึ้น เพื่อให้มีความเชื่อมโยงกับอำนาจของคณะกรรมการในการพิจารณาแผนยุทธศาสตร์ (ร่างมาตรา ๒๑ (เพิ่มมาตรา ๔๓/๑))

(๓.๔) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นรัฐมนตรีรักษาการ นอกเหนือจากนายกรัฐมนตรี เพื่อให้เป็นผู้รับผิดชอบในช่วงการเปลี่ยนแปลง ให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มารับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๗)

๑.๔ บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. ประชาชนจะได้รับการอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น ทั้งในการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งผู้ประกอบการ และประชาชนสามารถทำการค้าผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) อย่างมีมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับ

๒. เมื่อมีการวางโครงสร้างพื้นฐานทางกฎหมาย โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ที่เป็น soft infrastructure เพื่อรองรับการส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) รวมทั้ง การวางระบบอำนวยความสะดวกทางการค้า (E-Trade Facilitation) ผ่านการนำเทคโนโลยี ที่สำคัญมาใช้ในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ย่อมทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ประชาชน และผู้ประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศและมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ หรือสังคมอย่างยั่งยืน

๓. เมื่อมีการวางระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการ ประกอบธุรกิจของภาคเอกชน โดยนำระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการให้บริการย่อมช่วยลดขั้นตอน ระยะเวลาและต้นทุนค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการได้

๔. ร่างพระราชบัญญัตินี้จะมีส่วนช่วยให้การจัดอันดับความยากง่าย ในการประกอบธุรกิจ (Doing Business) ของประเทศไทยดีขึ้น และช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนในการตัดสินใจเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทย ซึ่งส่งผลสำคัญต่อการทำ ให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศดีขึ้น และยังเป็น การส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนา เทคโนโลยีเพื่อให้เหมาะสมกับประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

๕. หน่วยงานของรัฐสามารถให้บริการแก่ประชาชนได้รวดเร็วขึ้น รวมทั้งประชาชน มีความสะดวกในการเข้าถึงบริการภาครัฐมากขึ้น เนื่องจากมีระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ช่วย เพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ และเป็นการลดค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนให้แก่หน่วยงานของรัฐ ในการทำธุรกรรมในแบบกระดาษ ทั้งค่าจัดทำ จัดส่ง และจัดเก็บ รวมทั้งลดความซ้ำซ้อน

ในการลงทุนระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินงานจากการขาดมาตรฐานกลาง จนทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มประสิทธิภาพ

๑.๕ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ได้ทำการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง แล้ว
